

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра цивільно-правових дисциплін

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра цивільно-правових дисциплін

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВА

24 лютого 2017 р.

ОДЕСА

УДК 347.1 (477)(4/9)

ББК 67.404+67.99

В 80

Рекомендовано до друку рішенням кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 10 від 01.03.2017 року)

Упорядник:

Церковна О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін.

Редактори:

Маковій Віктор Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Зайцев Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ;

Андрієнко І.С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ.

Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права : матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції м. Одеса, 24 лютого 2017 р. / редкол. В.П. Маковій та ін. – Одеса, ОДУВС, 2017. – 173 с.

Збірник містить матеріали доповідей всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права» (Одеса, 24 лютого 2017 р.). У роботі конференції взяли участь науковці, науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, докторанти, ад'юнкти та магістранти з 15 українських навчальних закладів юридичного профілю, а також Академії поліції МВС Азербайджанської республіки, Бакинського державного університету, Гродненського державного університету імені Янки Купали (м. Гродно, Республіка Білорусь).

Збірник може бути використаний перемінним складом юридичних навчальних закладів, науковцями, практичними працівниками, які цікавляться проблемами впливу інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права.

© Одеський державний університет внутрішніх справ, 2017

Маковій В.П.

Кандидат юридичних наук, доцент, завідувач
кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного
університету внутрішніх справ,

Тайбішлак І. П.

Студент магістратури Одеського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВА ВЛАСНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Протягом історії формування релігійних організацій, їх майнова основа, базис завжди залежали від того, на якому етапі еволюції знаходилась церква, і тих відносин, які існували між нею і державою. У сучасних умовах майновий стан релігійних організацій переживає етап свого зміцнення за рахунок повернення державою церковного майна, а також встановлення відповідних гарантій з боку держави з метою підтримання стабільності їх майнової основи. Будь-який учасник цивільних правовідносин, в тому числі й релігійні організації як організаційно-правова форма юридичної особи, набуває відповідних повноважень щодо майна через речові та зобов'язальні відносини, де окреме місце чинним законодавством приділяється саме відносинам власності за їх участю.

Необхідно відзначити, що всі проблемні питання щодо права власності релігійних організацій неможливо охопити у даному виступі, відповідно вважаємо за необхідне зупинитися лише на деяких основних положеннях. Перш за все слід звернути увагу на те, що об'єкти права власності релігійних організацій мають певні особливості. Перелік таких об'єктів закріплений в нормах ст. 18 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 року [1]. Деякі вчені-правники вважають, що майно релігійних організацій має цільове призначення і повинно використовуватися виключно для досягнення статутних цілей, а також тих, які за своїм характером спрямовані на досягнення релігійної мети [2, с. 92]. Необхідно погодитись із цією позицією і дійти висновку, що використання зазначеного майна в інших, не передбачених установчими документами цілях, не допускається. Однак чинне законодавство опосередковано враховує цієї особливості, хоча канонічне право чітко відтворює наведені положення, про що свідчать такі його норми, які визначають контроль центрами (управліннями) релігійних організацій за використанням майна за призначенням структурними підрозділами; надання згоди на використання церковного майна за першим спеціальним призначенням у випадках неможливості використання його за призначенням або необхідності використання його не за призначенням; заборона профанації священних сосудів, різницьких речей, які освячені застосуванням при відправленні богослужіння; заборона на заставу, а також на відчуження церковних речей шляхом продажу чи дарування тощо [3, с. 117]. Отже, цільове призначення майна релігійних організацій, безсумнівно, впливає на оборотоздатність майна релігійного призначення, але це ні в якому разі не свідчить про те, що воно має бути виключеним з цивільного обороту у повній мірі.

Окремої уваги заслуговує питання аналізу підстав набуття права власності на майно релігійних організацій, серед яких можна виокремити як традиційні – придбання на легальних підставах майна або створення його за рахунок власних зусиль і коштів релігійної організації, так і спеціальні – передача державою культових будівель і майна у безоплатне користування або повернення його безоплатно у власність релігійним організаціям. Відзначимо, що відносно безоплатної передачі майна у користування або повернення у власність на практиці існує багато проблем, які потребують свого вирішення. По-перше, виникає питання щодо майна, яке держава повинна повернути релігійним організаціям, а по-друге, на яких підставах це повинно відбуватися? Вважаємо, що вирішення цих проблем ускладнюється тим, що існує ціла низка нормативно-правових актів (законів України, указів і розпоряджень Президента України, постанов Кабінету Міністрів України тощо), положення яких не узгоджуються між собою в цій частині.

Водночас у сучасній цивілістиці існує усталена думка з приводу класичних рис юридичної особи, де однією із ознак релігійних організацій, як юридичних осіб, виокремлюється наявність у них відокремленого майна. Разом з тим у науці цивільного права наявність відокремленого майна означає, що майно юридичної особи відокремлено від майна власників, які створили цю організацію, держави, інших суб'єктів цивільного права. Ознака майнової відокремленості впливає із того, що діяльність будь-якої юридичної особи неможлива без її матеріальної бази, без майна. З цього приводу слушною є думка В.Б. Єльяшевича, який відзначав, що у цивільному обороті навколо кожної спільноти формується та відокремлюється самостійна майнова сфера, і якщо з приватних майнових сфер окремих учасників групи не виділено особливе майно, поставлене на службу загальній меті, то немає й матеріального підґрунтя для створення особливої спільноти [4, с. 320]. Майнова відокремленість релігійних організацій, власне, виражається у тому, що вони є повноцінними власниками того майна, яке їм належить (а не їх віряни). У власності релігійних організацій можуть бути предмети культу, будівлі, об'єкти благодійного, соціального та виробничого призначення, кошти, транспорт та будь-яке інше майно, яке необхідне організаціям для провадження та забезпечення їх діяльності.

У сучасній практиці на момент створення релігійної організації її матеріальна база не завжди є цілком сформованою. У цьому випадку майнова відокремленість полягає більше у певному суб'єктивному праві, у теоретичній можливості для релігійної громади мати в майбутньому таке майно. Деякою особливістю ознаки майнової відповідальності є те, що після передачі майна у власність релігійні організації її засновники втрачають усі майнові права щодо цього майна – так, зокрема, вони не вправі одержувати дивіденди, розподіляти майно організації у разі її ліквідації, тощо. У цих організаціях виникають членські корпоративні відносини, які мають організаційний характер – ніякої взаємної майнової відповідальності цих організацій одна до одної та їх членів один до одного, або до організації, не існує. Вихід учасника з організації не несе для нього жодних несприятливих майнових наслідків або обов'язків, відповідно відносно учасника такої організації він здійснюється безперешкодно.

Наведена конструкція майнової основи діяльності релігійних організацій в цілому узгоджується з правовим механізмом забезпечення майнових прав та інтересів непідприємницьких товариств, де релігійні організації підлягають екстраординарному правовому регулюванню поряд з політичними партіями, об'єднаннями співвласників багатоквартирного будинку з огляду на зміст ч. 2 ст. 2 Закону України «Про громадські об'єднання» [5, с. 95-96].

Таким чином, правовий режим права власності на майно релігійних організацій має певну специфіку, що охоплюється спеціальною правосуб'єктністю таких організацій в межах їх статутної діяльності. Право власності на майно релігійних організацій, в тому числі і на майно релігійного призначення (культові будівлі, предмети культу), повинно отримувати урегулювання як на законодавчому рівні, так і самими релігійними організаціями в межах відповідних положень їх статутів. Майнова правосуб'єктність релігійних організацій залежить не тільки від їх виду, а й від об'єктів церковного майна, що їм належить на праві власності, а також положень, що містяться в локальних актах цих організацій. Відповідно проблеми, пов'язані з безоплатною передачею або поверненням у власність релігійним організаціям культового майна і будівель, що знаходиться у державній або комунальній власності, потребують у своєму вирішенні комплексного підходу, який би належним чином відображав компромісний варіант задоволення публічного та приватного інтересу.

Література:

1. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 25. – Ст. 283.
2. Піддубна В.Ф. Деякі питання щодо права власності релігійних організацій / В.Ф. Піддубна // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 3. – С. 92-94.
3. Сливка С.С. Канонічне право: навчальний посібник / С.С. Сливка. – К.: Атіка, 2012. – 160 с.
4. Ельяшевич В.Б. Юридическое лицо, его происхождение и функции в римском частном праве / В.Б. Ельяшевич. – СПб.: Типо-литография Шредера, 1910. – 480 с.

5. Маковій В.П., Янголь Є.В. Особливості припинення об'єднання співвласників багатоквартирного будинку. / В.П. Маковій, Є.В. Янголь // Південноукраїнський правничий часопис. – 2012. – № 4. – С. 95-98.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Бичкова С.С., Говорова І.В. Запозичення європейського досвіду при регулюванні шлюбних правовідносин в Україні	5
Гущин І.В., Петречук А.В. Сравнительная оценка законодательства в области обращения с отходами Республики Беларусь и Европейского союза	7
Заїка Ю.О. Використання досвіду зарубіжних країн в сфері захисту особистих немайнових прав	9
Камінська Н.В., Волкова-Титинець М.Н. Захист житлових прав в контексті інтеграційних процесів	12
Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Правова адаптація у контексті сучасних інтеграційних тенденцій	14
Аврамова О. Є. Концептуальні напрямки розвитку житлового законодавства	17
Андрієнко І.С., Фарзалієва Назакет Мугабіл кизи Міжнародні стандарти соціального забезпечення: окремі аспекти	18
Антоненко О.А., Плеван М.І. Значення трудової дисципліни	21
Бахаєва А. С. Інтерес неповнолітніх, як умова дійсності правочину	22
Бобко В.Г. Проблеми реалізації права на працю осіб похилого віку	23
Богустов А.А. Процесс правовой инфильтрации в модельном законодательстве об интеллектуальной собственности	26
Бодяк Н.Е. Жилищная политика Республики Беларусь в контексте интеграционных процессов	28
Будяченко О.М. Щодо прав іноземців на землі водного фонду в Україні	30
Вайда Т.С. Інтеграція екології та освіти як сучасний компонент професійної підготовки студентів-правознавців й умова удосконалення профілактики правопорушень у сфері природоохоронного законодавства	33
Валєєв Р.Г. Процедура атестації працівників національної поліції в контексті інтеграційних тенденцій	35
Веренкіотова О.В. Склад та цільове призначенні земель України	38
Волкович О.Ю. Актуальні питання реформування господарських відносин при реалізації державної регуляторної політики	40

Воронова О.В. Законодавче забезпечення земельної реформи	44
Гамбург І.А. Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на розвиток законодавства України про технічне регулювання у сфері господарювання	46
Гелемей М.О., Носатова А.А. Інститут неплатоспроможності (банкрутства) проблеми та шляхи вдосконалення	48
Голенко Н.М. Службово-бойова діяльність як складова службово-трудової діяльності працівників поліції підрозділу спеціального призначення	49
Гоштинар С.Л. Значення функцій юридичної відповідальності при земельних правопорушеннях	51
Давидова І.В. До питання про тлумачення змісту міжнародних договорів	53
Даниленко С.К. Таємниця усиновлення: проблеми та сучасні погляди	55
Деледивка С. Г. Місце договору про розміщення реклами в системі цивільно-правових договорів	57
Дембіцька С.Л. Забезпечення основних прав сторін, як учасників трудового договору	58
Дрішлюк В.І., Сінянян Д.Е. Державне управління інвестиційною діяльністю в Україні	61
Дубенко О.М., Гоян В.І. Правила здійснення договірної роботи: господарсько-правовий аспект	64
Дутко А.О. До питання про правову природу репродуктивних прав	66
Д'ячкова Н.А. До питання щодо можливості призначення опікунів у заповіті	68
Журавель А.В., Лапа К. Л. Інвестиційна діяльність на ринку цінних паперів	70
Зайцев О.Л. Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток тендерного права	72
Кісель В.Й., Бушняк (Пенєва) О.В. Реалізація теорій юридичної особи в чинному законодавстві	74
Киян В.Я. Щодо розмежування понять трудові спори, трудові конфлікти	76
Коломієць Ю.М. Вплив зарубіжних тенденцій на соціальну політику та розвиток права соціального забезпечення	78

Корчова Г.Л. Про стан нормативно-правового забезпечення академічної мобільності українських здобувачів	80
Кройтор В.А. Встановлення змісту і меж процесуальної активності суду в цивільному судочинстві	82
Кузніченко О.В. Захист службово-трудових прав працівників Національної поліції (організаційно-правовий аспект) ...	85
Кучер В.О. Поняття непорушності права власності у практиці європейського суду з прав людини	87
Кучерук К.І. Деякі питання здійснення та захисту сімейних прав засуджених до позбавлення волі	89
Мовсисян К.А., Богустов А.А. Коллизионное регулирование расторжения брака на международном уровне	92
Маковій В.П., Тайбішлак І.П. Деякі питання щодо права власності релігійних організацій	95
Мамедов Рашад Юсиф оглы, Соотношение субинститутів «испытание при приеме на работу» и «аттестация работников» в современном трудовом праве	97
Мирза С.С. Цивільно-правовий статус ревізійної комісії у відносинах з управління багатоквартирним будинком .	99
Мироненко В.П. Поняття та види правового режиму земель сільськогосподарського призначення	101
Нагорна А.О. Правові аспекти шлюбного договору	103
Некіт К.Г. До питання про правовий статус довірчого власника за модельними правилами європейського приватного права (dcfr)	105
Нікуліна Н.А., Тайбішлак І. П. Правовий механізм ліцензування торгової діяльності	107
Пономарьова Т.С. Договір як домовленість у цивільному праві України	111
Панченко О.І. Особливості цивільно-правової відповідальності поліцейських у Республіці Польща	113
Парасюк В.М., Парасюк Н.М. Проблемні аспекти визначення правової природи бездокументарних цінних паперів	116
Пасайлюк І.В. Юридична природа окремого провадження	118
Пашенко О.М. Еволюція правового статусу фермерських господарств в процесі розвитку вітчизняного законодавства	121
Пилипенко С.А. Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис)	122

Піхурець О.В. Нові напрямки розвитку правового регулювання відносин пов'язаних з використанням авторських творів	125
Продайко С.В., Гайдук Ю.А. Особливості захисту прав власника земельної ділянки в господарському судді	128
Резніченко С.В., Руда Т.О. Електронний договір як особлива форма договірної права	130
Римарчук Р.М. Міжнародний договір, як основне джерело міжнародно-правового регулювання інтеграційних процесів	132
Середницька І.А., Гаман А. Порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання	134
Сіряченко І.І. Сучасний стан правового регулювання екологічної безпеки населених пунктів України та підходів до створення правової урбоекотології в Україні	136
Степаненко Т.В. Загальні положення судового захисту колективних прав споживачів у праві європейського союзу	138
Тарнавська М.І., Паращич В.П. Недійсність правочинів: український та європейський досвід	140
Тіхонова М.А. Огляд національного законодавства, що регулює спортивні правовідносини	142
Церковна О.В. Стягнення аліментів на дітей: характеристика правовідносин	146
Циганюк Ю.В. Особливості реалізації норм цивільного процесуального кодексу України у кримінальному провадженні	148
Червонецький В.В., Албул С.В. Напрями взаємодії Національної поліції з державною пенітенціарною службою України у протидії злочинам.....	150
Чернега В.М. Неправозгідність усиновлення дитини особами однієї статі та шлюбів з їх участю	152
Шаповал Л.І. Щодо деяких особливостей укладання шлюбного договору в Україні та за кордоном	154
Шишка О.Р. Юридична особа волездатна чи неволездатна : проблема предмету цивільного права	157
Юсимова Туркан Айдын Собственность как экономическая и юридическая категория	159
Баліцька О.Ю., Гринько В.Р. Використання іноземного досвіду при підготовці справи до судового розгляду у цивільному процесі України	162

Грабар Н.М., Горбатюк О.М.

Участь сторін у процесі доказування за цивільно-процесуальним законодавством України .. 164

Демків Р.Я., Янківський А.О.

Нотаріальне посвідчення договору фінансового лізингу 166

ЗМІСТ 168

Наукове видання

**ВПИЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК
ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВА**

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної інтернет-конференції
24 лютого 2017 р

Матеріали опубліковані в авторській редакції

Підписано до друку 01.03.2017. Формат 60х90/8. Папір офсетний.

Гарн. «Times New Roman» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 18,5.

Наклад 100 прим.

Видавництво ОДУВС

м. Одеса, вул. Успенська, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.

тел. 0487431393; 0949464393 email – ndrvt1@gmail.com